

panorama

inforegio

36

Zima 2010 – 2011

Zabezpečiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast

Piata správa o hospodárskej, sociálnej
a územnej súdržnosti

ÚVODNÍK

3

PREHLAD

Stratégia Európa 2020 stojí na politike súdržnosti

4-13

INTERVIEW

Johannes Hahn, európsky komisár pre regionálnu politiku

14-15

16-17

ROZVOJ PRE VŠETKÝCH

politika súdržnosti investuje vo všetkých regiónoch

18-19

MENEJ ZVÝHODNENÉ REGIÓNY

posilnenie hospodárskej rovnováhy

20-21

PREHODNOTENIE SPRÁVY VECÍ VEREJNÝCH

aby Európania mali bližšie k politike súdržnosti

22-23

HDP A ČO ĎALEJ

ako merať pokrok

24-25

VPLYV POLITIKY SÚDRŽNOSTI

nezvratné dôkazy o pozitívnych výsledkoch

26-27

POHLAD ZVONKU

Preben Gregersen – predseda dánskeho monitorovacieho výboru pre štrukturálne fondy.

Philip McCann – osobitný poradca európskeho komisára pre regionálnu politiku

28

TVORBA SPRÁVY

Zostavenie piatej správy o súdržnosti

29

ĎALŠIE KROKY

Verejná konzultácia o piatej správe o súdržnosti

30

ZO ZÁKULISIA

Otestujte svoje vedomosti – kvíz o súdržnosti

31

TERMÍNY DIÁRA

32

NECHAJTE VÁŠ HLAS POČUŤ

Piata správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti prináša jedinečný pohľad na regionálny rozvoj Európy. Ukazuje, kde sa nachádzame vo vzťahu k našim spoločným cieľom, a vytvára pevný, široký analytický základ pre politiku súdržnosti po roku 2013.

Prvá správa o súdržnosti bola vydaná v roku 1996. Odvtedy nadobúda táto kľúčová správa čoraz väčší politický význam a vytvára užšie väzby na celkové európske stratégie. Piata správa zdôrazňuje zásadnú úlohu regiónov v stratégii Európa 2020 a identifikuje ťažké – nie však neprekonateľné – úlohy, ktorým Európa čelí.

Táto správa nadväzuje na prácu mnohých iných autorov vrátane správy Stiglitz, Sena a Fitoussiho a oznámenia Komisie pod názvom Viac ako HDP: Meradlo pokroku v meniacom sa svete. V konečnom dôsledku obsahuje nové a lepšie spôsoby merania pokroku vrátane niekoľkých metód, ktoré ešte nikdy predtým neboli zmapované na regionálnej úrovni. Patrí k nim nový index regionálnej konkurencieschopnosti na meranie zdravia, blahobytu, chudoby a klimatických zmien.

Správa po prvýkrát obsahuje viac než stovku máp, ktoré ukazujú územnú rôznorodosť Európskej únie a priestorové dimenzie rozvoja. Predstavuje významný krok vpred pri analýze európskych regiónov. Všetky údaje, z ktorých tieto mapy vychádzajú, si navyše možno prevziať jediným kliknutím.

S touto správou si pripravujeme pôdu pre účinnejšiu politiku súdržnosti. Široká škála ukazovateľov obsiahnutých v správe pomôže regiónom a členským štátom zamerať sa v nových programoch na kľúčové priority.

Príjemné čítanie!

Dirk Ahner

*Generálny riaditeľ, Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku*

STRATÉGIA EURÓPA 2020 STOJÍ NA POLITIKE SÚDRŽNOSTI

Vďaka stratégii Európa 2020 sa EÚ dnes môže chváliť dlhodobou víziou pre svoje sociálne trhové hospodárstvo. Cieľom stratégie prijatej v júni 2010 na ďalších desať rokov je pomôcť Európe úspešne sa vymaniť z hospodárskej krízy a zároveň zabezpečiť, aby členské štáty nastúpili na cestu udržateľného rastu, ktorá prinesie prosperitu a sociálny pokrok na nadchádzajúce roky.

Politika bude hrať kľúčovú úlohu, pričom významne príspeje ku každej z troch priorít stratégie – k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu.

Nebývalá globálna hospodárska kríza, ktorá sa začala v roku 2008, zvrátila veľkú časť pokroku, ktorý sa v EÚ dosiahol za posledných desať rokov, a vážne zasiahla zamestnanosť a rast. Stratégia Európa 2020, zameraná na kolektívne opatrenia na úrovni EÚ, je motivovaná tromi vzájomne sa posilňujúcimi prioritami rastu.

Stratégia Európa 2020: tri priority

Inteligentný rast znamená rozvoj ekonomiky založenej na vedomostiach a inováciách.

Inkluzívny rast podporuje vysokú zamestnanosť zabezpečujúcu sociálnu a územnú súdržnosť.

Udržateľný rast presadzuje ekologickejšie a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne z hľadiska zdrojov.

Ciele pre rast

Stratégia stanovuje päť kľúčových cieľov, ktoré členské štáty musia premietnuť na vnútroštátnu úroveň tak, aby odrážali ich rôzne východiskové pozície. Cieľom je zabezpečiť, aby sa do roku 2020:

Päť kľúčových cieľov:

- miera zamestnanosti žien a mužov vo veku 20 až 64 rokov zvýšila na 75 %,
- verejné a súkromné investície do výskumu a vývoja zvýšili na 3 % HDP Európskej únie,
- emisie skleníkových plynov znížili o 20 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990, pričom podiel obnoviteľných energií sa zvýši na 20 % so súbežným zvýšením energetickej efektívnosti o 20 %,
- miera predčasného ukončenia školskej dochádzky znížila pod 10 %, podiel osôb vo veku 30 až 34 rokov s ukončeným vysokoškolským alebo ekvivalentným vzdelaním by zvýšil na minimálne 40 %.
- Piatym a konečným cieľom je vymaniť najmenej 20 miliónov ľudí z rizika chudoby a vylúčenia.

Dosiahnutie týchto cieľov si bude vyžadovať koordinované opatrenia na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Členské štáty, v spolupráci s regionálnymi a miestnymi aktérmi, budú napríklad implementovať národné reformné programy, ktoré stanovujú spôsob dosiahnutia priorít a cieľov stratégie Európa 2020. Tieto priority a ciele podporuje aj Európska komisia prostredníctvom siedmich hlavných iniciatív, ktoré majú byť prijaté na jar v roku 2011.

Belgicko, Antverpy, zabezpečenie zamestnania pre prisťahovalcov: Telecentre

Stratégia Európa 2020: sedem hlavných iniciatív

- **Inovácia v Únii:** Opätovne nasmerovať politiku výskumu, vývoja a inovácií na zásadné úlohy a preklenúť trhlinu medzi vedou a trhom s cieľom premieňať vynálezy na výrobky.
- **Mládež v pohybe:** Posilniť kvalitu a medzinárodnú prítťaživosť vysokého školstva v Európe prostredníctvom podpory mobility študentov a mladých odborníkov.
- **Digitálny program pre Európu:** Zabezpečiť udržateľný hospodársky a sociálny prospech z jednotného digitálneho trhu založeného na ultrarýchlom internete.
- **Európa efektívne využívajúca zdroje:** Podporiť prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje.
- **Priemyselná politika pre Európu:** Pomôcť dosiahnuť konkurencieschopnosť priemyselnej základne EÚ vo svete po kríze, podporovať podnikanie a rozvoj nových zručností.
- **Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta:** Vytvoriť podmienky na modernizáciu trhov práce, a tak zvyšovať mieru zamestnanosti a zabezpečovať udržateľnosť sociálnych modelov.
- **Európska platforma na boj proti chudobe:** Zabezpečiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť prostredníctvom pomoci pre chudobných a sociálne vylúčených a možnosti, aby zohrávali aktívnu úlohu v spoločnosti.

Vzájomný prospech: politika súdržnosti a stratégia Európa 2020

Je zrejmé, že politika súdržnosti vrátane aktuálneho programu na roky 2007 – 2013 využíva rôzne finančné nástroje, pomocou ktorých sa dosahujú celkové ciele politik EÚ – ako napríklad stratégiu Európa 2020. Priata správa o súdržnosti poznamenáva, že stratégia má jasný súbor spoločných priorít a jasný rámec určovania priorít financovania, a zdôrazňuje význam politiky súdržnosti s jednoznačnými prioritami v záujme zabezpečenia inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Tieto priority sa majú zameriavať na podporu pre nové podniky, inovácie, znižovanie emisií, zlepšovanie kvality životného prostredia, modernizáciu univerzít, úspory energie, rozvoj energetiky, dopravné a telekomunikačné siete v spoločnom záujme EÚ, investície do výskumnej infraštruktúry, rozvoj ľudského kapitálu a aktívne začlenenie s cieľom pomôcť v boji proti chudobe.

Jednoznačné prepojenie politiky súdržnosti a stratégie Európa 2020 poskytuje skutočnú príležitosť, ako i naďalej pomáhať menej rozvinutým regiónom EÚ, aby dohnali ostatných. Politika súdržnosti sa zároveň môže ďalej rozvíjať ako významný faktor umožňujúci rast celej Európskej únie.

Žiaci spoznávajú hru o zemepise EÚ

Inteligentný rast

Politika súdržnosti už v súčasnom období (2007 – 2013) významne prispieva ku každej z priorít stratégie Európa 2020 – k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Pokiaľ ide o inteligentný rast, napríklad investície na podporu podnikania a inovácií – čo je vo väčšine regiónov najväčšia oblasť investícií – dosahujú približne 80miliárd €. Ide o 100 % nárast oproti predchádzajúcemu obdobiu (2000 – 2006). To zahŕňa priamu finančnú podporu investícií a výskumu a vývoja, ale čoraz častejšie aj nefinančnú pomoc v podobe sietí a inovačných systémov, podnikateľského poradenstva a inkubátorov. Zahŕňa to aj väčšie využívanie finančných nástrojov nezaložených na grantoch, napríklad rizikového kapitálu a pôžičkových fondov, ktoré pomáhajú riešiť také problémy, ako je prístup MSP ku kapitálu, pričom zároveň minimalizujú náklady a vytvárajú dlhodobé udržateľné formy financovania.

Z hodnotení obdobia rokov 2000 – 2006 vyplynuli niektoré zaujímavé skutočnosti o vplyve politiky súdržnosti na inteligentný rast. Podľa niektorých odhadov podporené projekty vytvorili minimálne jeden milión pracovných miest, približne 230 000 podnikov (najmä MSP) dostalo priamu finančnú podporu a približne 1,7 milióna podnikov (opäť predovšetkým MSP) využilo poradenstvo, odborné skúsenosti a podporu pri vytváraní sietí.

Obdobie rokov 2000 – 2006 taktiež ukázalo, že väčšina regiónov úspešne investovala do budúcnosti, keď zamerala svoje úsilie na inovácie, schopnosť malých a stredných podnikov absorbovať nové technológie, podporu klastrov, internacionalizáciu a vytváranie nových pracovných miest. Významne prispieva aj Európsky sociálny fond, ktorý v období rokov 2000 – 2006 vyčlenil okolo 75 % svojich zdrojov na aktívne politiky trhu práce, prispôsobivosť, celoživotné vzdelávanie a informačnú spoločnosť. Výsledky vidno už v súčasnom programovom období, keď členské štáty vykázali, že do konca roka 2009 i napriek globálnej hospodárskej kríze vzniklo viac než 25 000 pracovných miest.

Zo záverov nedávnej štúdie účinnosti politiky súdržnosti v rokoch 2007 – 2013 vyplýva, že politika súdržnosti poskytuje významnú podporu pre politiku výskumu a vývoja v celej EÚ, a to nielen z finančného hľadiska, ktorú je dôležité, ale aj stimuláciou rozvoja súdržnejších stratégií na regionálnej úrovni, ktoré zohľadňujú miestny charakter a potreby podnikov. Regionálny rozmer politik inovácií sa v posledných rokoch rozvíjal aj za podpory Európskeho fondu pre regionálny rozvoj.

Smerom ku konkurencieschopnejšiemu automobilovému priemyslu

Flámske centrum spôsobilostí DRIVE, podporované flámskou vládou a Európskym fondom regionálneho rozvoja, stimuluje inovácie a podporuje spoluprácu medzi spoločnosťami pôsobiacimi v automobilovom priemysle. Inicjuje, riadi a pôsobí ako partner pre oblasť spôsobilostí a poznatkov v projektoch v danom odvetví a v spolupráci s ním na základe jeho potrieb.

VLOC (Vlaams Luchtvaartopleidingscentrum) – stredisko rozvoja vedomostí, zručností a vzdelávania pre flámsky letecký priemysel

Zatiaľ čo vyspelejšie členské štáty vynakladajú viac prostriedkov na inovácie a čerpajú značné výhody z hľadiska multiplikačného efektu na súkromné investície, konvergenčné regióny si v súčasnosti vytvárajú správne rámcové podmienky pre inovácie z hľadiska inštitucionálnej kapacity a rozvoja ľudských zdrojov. V tomto smere bola politika súdržnosti hlavnou hnacou silou v tomto procese.

Naštartovanie spolupráce medzi inovátormi

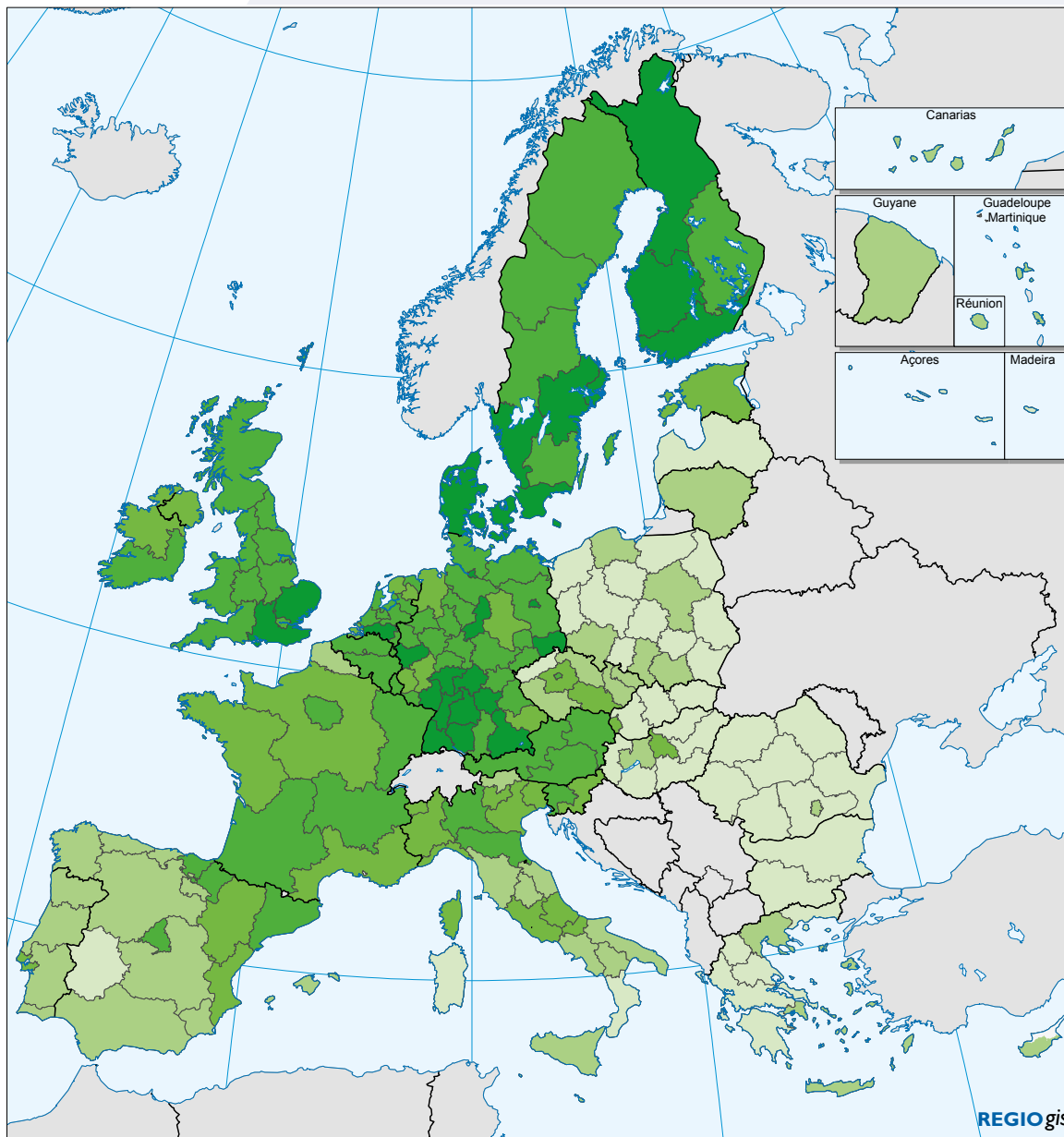
V Estónsku sa realizuje približne 150 inovačných projektov vďaka programu inovačných grantových poukazov s podporou z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj. Tento program sa začal vo februári 2010 a zameriava sa na malé podniky, ktoré môžu nakupovať služby od estónskych výskumných inštitúcií prostredníctvom inovačných poukazov organizácie Enterprise Estonia s cieľom realizovať nové nápady. Mnohé projekty sa zameriavajú na energetickú účinnosť a iniciatívy prospešné pre životné prostredie, ku ktorým patria napríklad pasívne domy a kompostovanie odpadov.

Progressívne obaly

Viac ako 20 baliarenských spoločností v Českej republike sa dnes delí o svoje znalosti a skúsenosti vďaka klastru Omnipack, dobrovoľnému združeniu založenému v roku 2005 s podporou Európskeho fondu pre regionálny rozvoj. Posilnená spolupráca vyústila do vytvorenia a uvedenia inovačných výrobkov s vyššou pridanou hodnotou, ktoré sú prínosom pre samotný národ, ako aj pre strednú a východnú Európu.

Index regionálnej inovačnej výkonnosti, 2006

Index regionálnej inovačnej výkonnosti, 2006

- Nízka inovačná výkonnosť
- Stredná až nízka inovačná výkonnosť
- Priemerná inovačná výkonnosť
- Stredná až vysoká inovačná výkonnosť
- Vysoká inovačná výkonnosť

Zdroj: GR pre podnikanie, MERIT

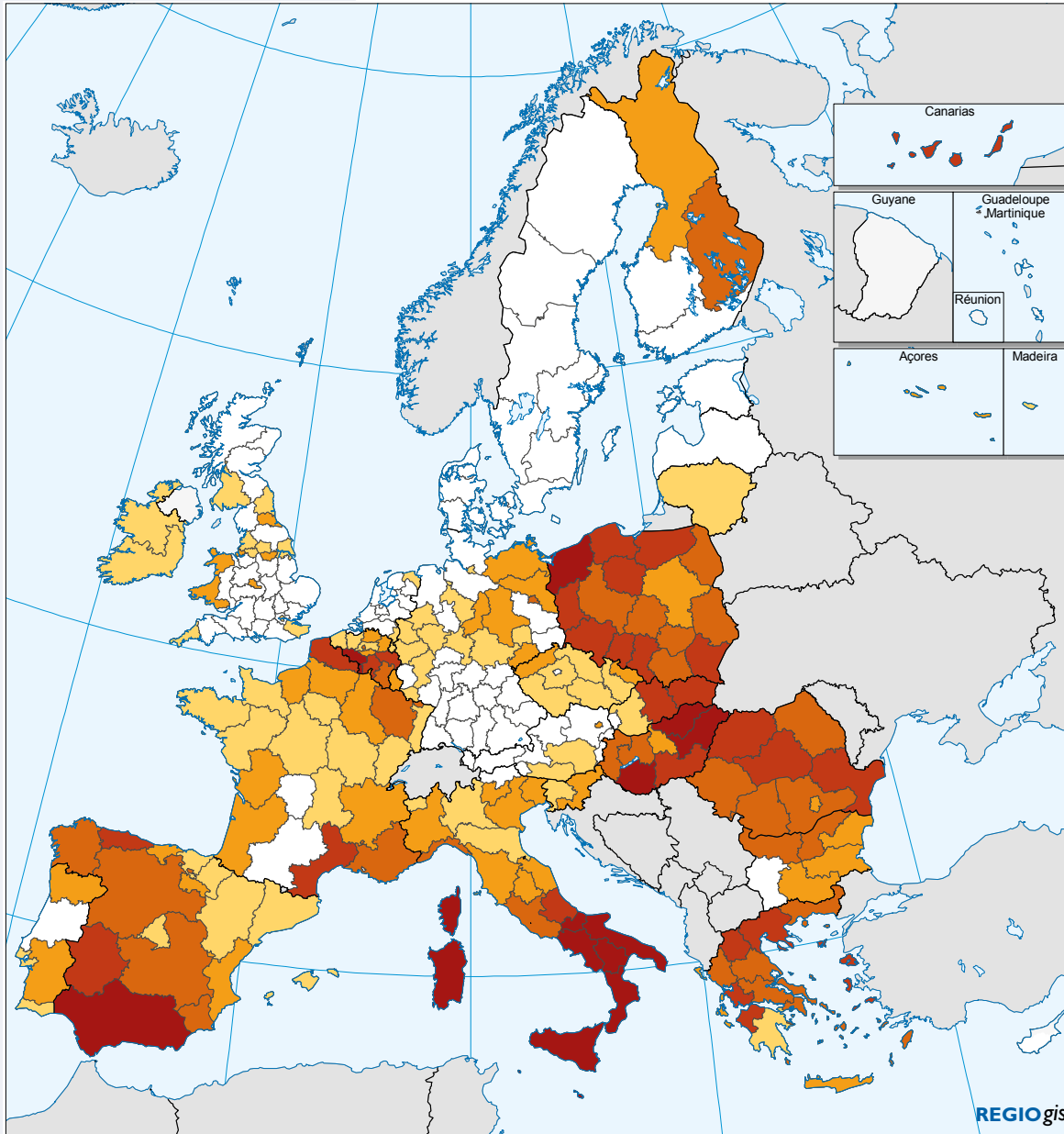
0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

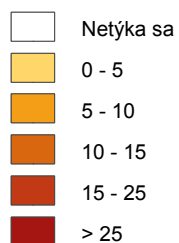
Zvýšenie HDP zvýšením zamestnanosti na 75 %

% zmena HDP na obyvateľa, 2007

Potenciálne zvýšenie HDP na obyvateľa zvýšením zamestnanosti vo vekovej kategórii 20 – 64 rokov na 75 %, 2007

Percentuálna zmena

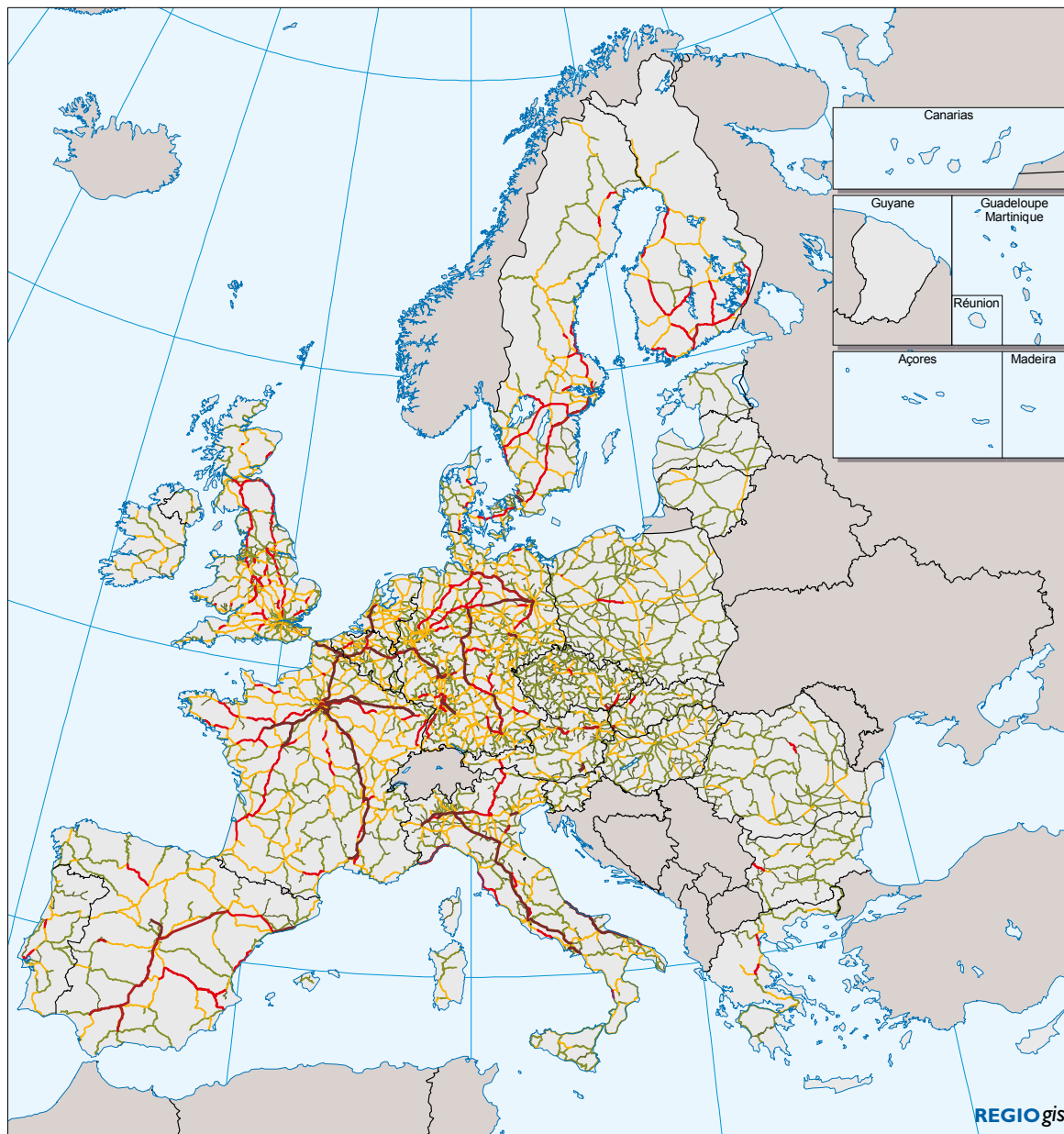
EÚ-27 = 6

Zdroj: Eurostat, GR pre regionálny rozvoj

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Vysokorychlostné železnice

Najvyššia rýchlosť na koľajových úsekoch podľa grafikonov, 2010

km/h

- ≤ 50
- 51 - 80
- 81 - 120
- 121 - 160
- 161 - 200
- 201 - 320

Keďže na jednotlivých úsekoch sa môžu prevádzkovať rôzne železničné služby rôznou rýchlosťou, uvedené rýchlosti predstavujú priemernú rýchlosť najrýchlejšej železničnej služby. Koľajové úseky využívané výlučne na nákladnú dopravu nie sú uvedené.

Zdroj:
Databáza RRG GIS, grafikony železničných spoločností

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Udržateľný rast

Ešte skôr ako sa boj proti zmene klímy stal ústredným cieľom EÚ, sa v rámci politiky súdržnosti začali v celej Európe zavádzať opatrenia na zlepšenie energetickej účinnosti v podnikoch a zakladať závody na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. V súčasnom období polovica všetkých členských štátov zahrnula do svojich programov ukazovatele zníženia emisií skleníkových plynov. Rakúsko, Nemecko, Francúzsko a Taliansko už hlásia zníženie o ekvivalent viac než 27 000 kiloton.

Udržateľný rast zahŕňa aj zlepšenie prepojenia a vytváranie alternatívnych foriem udržateľnej dopravy. V rokoch 2000 – 2006 sa v rámci politiky súdržnosti preinvestovalo viac ako 50 miliárd € v doprave, čo sa v rokoch 2007 – 2013 zvyšuje na 75 miliárd €, keďže krajiny EÚ 12 využívajú celé programové obdobie. Drvivá väčšina týchto prostriedkov bola vynaložená v konvergenčných regiónoch.

V Grécku, Írsku, Portugalsku a Španielsku sa hustota diaľničnej siete zvýšila z približne 90 % priemeru krajín EÚ 15 v roku 2000 na 111 % v roku 2006, pričom fondy významne prispeli k procesu dobiehania ostatných krajín. Takmer 60 % existujúcej a novej diaľničnej siete v krajinách EÚ 12 sa spolufinancovalo z Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre regionálny rozvoj. Z viacerých rôznych hodnotení vyplýva aj to, že investície do mestskej dopravy pomohli znížiť znečistenie a zmierniť dopravné zápchy. To všetko sú kľúčové ciele v oblasti udržateľného rastu.

Vysokorýchlostné spojenie Córdoba – Málaga

Zároveň prebehlo významné skvalitnenie železničnej siete v dôsledku investícií spolufinancovaných v rámci politiky súdržnosti, ktorej prostriedky prispeli k vybudovaniu a modernizácii 7 260 km železničných tratí v rokoch 2000 – 2006. V prípade vysokorýchlostnej železnice sa 56 % všetkých prác na rozvoji siete do roku 2006 spolufinancovalo z fondov a v Španielsku sa poskytla podpora na úplné celkové rozšírenie siete. Dôležitý je aj kratší čas jazdy medzi Rímom a Neapolom (zo 114 minút na 65 minút), ako aj medzi Madridom a Andalúziou (Madrid – Malaga z 240 minút na 160 minút). Tieto investície boli navrhnuté ako súčasť integrovaných politík, aby sa zabezpečila ich zhoda s iným plánovaným vývojom v rámci jednotlivých politík, napríklad s vytvorením technologických parkov, podporou vzdelávacej infraštruktúry a prítiahnutím priamych zahraničných investícií.

Ekologické koridory v Poľsku

V Poľsku sa realizuje približne 100 projektov ekologickej infraštruktúry, ktoré riadi Koordinačné centrum pre environmentálne projekty (CKPS) a spolufinancuje ich Európsky fond pre regionálny rozvoj. Patrí k nim výstavba prechodov pre zvieratá, odstránenie prekážok brániacich migrácii zveri a budovanie náučných a turistických chodníkov.

Vysokorýchlostne do Costa del Sol

Vďaka veľkému projektu, ktorý bol čiastočne financovaný aj Európskou úniou, má Španielsko dvojité vysokorýchlostnú trať spájajúcu mestá Córdoba a Málaga. Nový vysokorýchlostný úsek v celkovej dĺžke 155 km bol otvorený v decembri 2007 a je približne o 25 km kratší než bežná trasa.

Vodíková sieť pre ekologicky šetrné automobily

V rámci projektu spolufinancovaného z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj bolo v niekoľkých mestách na západe Dánska pilotne otestovaných sedem hybridných vozidiel na palivové články. K viac ako 20 partnerom patrili vodíkové čerpacie stanice, ktoré čerpajú vodík z elektrolytického vodíkového generátora v miestnej energetickej spoločnosti.

Inkluzívny rast

Politika súdržnosti sa osvedčila ako jeden z najúspešnejších spôsobov, akým Európska únia prejavuje svoj záväzok solidarity, pričom šíri rast a prosperitu po celej EÚ. Európsky sociálny fond (ESF) už napríklad podporuje školenia pre asi deväť miliónov Európanov ročne. Tu vidieť vyváženosť hospodárskych politík EÚ – praktickú ukážku, ako EÚ aktívne podporuje inklúziu spolu s rastom.

ESF podporuje MSP a posilňuje ich konkurencieschopnosť. V Poľsku napríklad ESF v rokoch 2004 – 2006 poskytol stimul pre mikropodniky, aby školili svojich zamestnancov, pričom 41 % z podnikov, ktoré získali podporu, nikdy predtým neposkytovalo odbornú prípravu. Podobne aj v nemeckom Sasku – polovica firiem, ktoré dostali podporu z ESF v rámci obdobia rokov 2007 – 2013, nemala žiadnu predchádzajúcu skúsenosť s odbornou prípravou. ESF poskytuje podporu aj pre výskum, technologický vývoj a inovácie. V rokoch 2000 – 2006 sa z ESF poskytovala podpora pre takmer 70 000 pracovných miest vo vede a výskume v Nemecku, Španielsku, Fínsku, Francúzsku, Švédsku, na Slovensko a v Spojenom kráľovstve, zatiaľ čo viac ako 40 000 ľudí získalo kvalifikáciu a takmer 60 000 si našlo prácu po účasti na aktivitách podporovaných z ESF.

Približne 28 miliónov ľudí sa v rokoch 2000 – 2006 zapojilo do aktívnych politík trhu práce vrátane opatrení na boj proti nezamestnanosti, zvýšenie zamestnanosti a udržanie zamestnateľnosti. Jedna tretina nezamestnaných v EÚ sa každý rok zúčastňuje programov podporovaných z ESF.

ESF výrazne podporuje aj rodovú rovnosť tým, že pomáha ženám zamestnať sa, presadzuje ich celoživotné vzdelávanie, podporuje ich angažovanosť v oblasti vedy a technológií alebo im pomáha pri založení firmy. Na opatrenia na podporu rodovej rovnosti a uplatňovania rodového hľadiska sa v rokoch 2000 – 2006 vynaložilo 4,5 miliardy €. Najväčšie výdavky na opatrenia súvisiace s rodovou otázkou boli v Nemecku, kde predstavovali 25 % z celkovej sumy v celej EÚ.

Školenie v oblasti IKT otvára poľnohospodárom nové dvere

Poľnohospodári v Severnom Írsku absolvovali vďaka financovaniu z prostriedkov EÚ v rámci programu PEACE II školenie zamerané na využívanie moderných technológií pri každodennej administratívnej práci. Veľká väčšina účastníkov projektu teraz pripúšťa, že odborná príprava im pomohla osvojiť si lepšie podnikateľské postupy.

Pomoc pre najviac znevýhodnených v Maďarsku

V približne 30 mikroregiónoch po celom Maďarsku sa realizuje program pre najmenej rozvinuté mikroregióny (RDMR) zameraný na oživenie rozvoja, ktorý zahŕňa účasť strany miestneho spoločenstva a finančnú podporu z EÚ. Spustilo sa okolo 250 projektov, ktoré sa zameriavajú na výstavbu alebo rekonštrukciu škôl a škôlok, zdravotných a sociálnych centier, autobusových staníc, vodovodnej a kanalizačnej infraštruktúry, zariadení protipovodňovej ochrany, cestovného ruchu a kultúry.

Nezamestnanosti mladých ľudí sa venuje mimoriadna pozornosť

Ako pomôže politika súdržnosti stratégii Európa 2020?

Politika súdržnosti je prospešná pre všetky regióny prostredníctvom priamych aj nepriamych obchodných prínosov, pričom podporuje celoeurópske priority, ako napríklad ochranu životného prostredia, výskum a inovácie, v súlade s nedávno zverejnenou piatou správou o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. V rokoch 2000 až 2006 napríklad pomohla vytvoriť približne 1,4 milióna nových pracovných miest, viedla k modernizácii stoviek spojení leteckej, železničnej a cestnej dopravy, k zvýšeniu kvality pitnej vody a čisteniu odpadových vôd pre milióny Európanov.

Pokiaľ ide o ESF, využíva svoje cezhraničné skúsenosti a prináša podporu pre sociálne skupiny alebo oblasti politík, ktoré by inak dostali len malú – ak vôbec nejakú – podporu. Osobitne sa zameriava na inovačné prístupy k zamestnanosti, vzdelávaniu a sociálnej inklúzii.

Politika súdržnosti EÚ má teda ideálnu pozíciu na to, aby významne prispievala k plneniu stratégie Európa 2020 premietnutím svojich priorít do konkrétnych rozvojových opatrení v praxi na regionálnej a miestnej úrovni. I naďalej bude poskytovať investície na modernizáciu a pôsobiť ako katalyzátor štrukturálnej zmeny vo všetkých európskych regiónoch. Zároveň bude mobilizovať celý rad regionálnych a miestnych zainteresovaných strán z celej Európy.

Rozhodujúcim faktorom úspešného naplnenia stratégie bude široko koncipované partnerstvo a vlastníctvo reformných priorít. Zásadnú úlohu hrajú predovšetkým regionálni a miestni aktéri vzhľadom na ich právomoci v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, zamestnanosti, dopravy, výskumu a vývoja, a energetiky – z ktorých mnohé sú ústrednými oblasťami stratégie Európa 2020.

VIAC INFORMÁCIÍ

• Európa 2020

http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

• Odborná hodnotiacia sieť poskytujúca analýzu politík v súvislosti s účinnosťou politiky súdržnosti, 2007 – 2013: syntéza príspevkov o politike v oblasti inovácií

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

Rakúsko, dom Gemini , obytná budova a slnečná elektrárňa zároveň

JOHANNES HAHN

Komisár EÚ pre regionálnu politiku

Časopis Panorama sa rozpráva s komisárom Johannesom Hahnom, aby zistil jeho názor na doterajšie úspechy politiky súdržnosti i nové ciele a výzvy pre ďalšie desaťročie, ako napríklad reformu súvisiacu s prioritami stratégie Európa 2020.

Čo sa hovorí v piatej správe o súdržnosti?

V prvom rade potvrdzuje, že nedávne konvergenčné trendy v regiónoch EÚ pokračujú, čo vedie k podstatnému zníženiu regionálnych rozdielov z hľadiska hrubého domáceho produktu (HDP) na obyvateľa. Rozvinutejšie regióny sú však konkurencieschopnejšie, takže sú inovatívnejšie, majú kvalifikovanejších zamestnancov, vyššiu mieru zamestnanosti, disponujú lepšou infraštruktúrou a majú kvalitnejšiu vládu.

Správa tiež mapuje rozdiely v udržateľnosti životného prostredia v európskych regiónoch. Niektoré regióny sú napríklad veľmi ohrozené klimatickými zmenami, iné zase majú silný potenciál pre väčšiu výrobu obnoviteľnej energie a mnoho miest trápí zlá kvalita ovzdušia.

Podľa správy na podporu regiónov pri využívaní ich potenciálu a zužitkovaní ich devíz potrebná lepšia koordinácia politík EÚ, politík jednotlivých štátov a politiky súdržnosti. Správa prináša aj výsledky hodnotení, z ktorých vyplýva, že politika súdržnosti vo veľkej miere prispela k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v oblastiach prijímajúcich finančnú podporu.

A napokon Komisia piatou správou o súdržnosti presadzuje niektoré svoje kľúčové myšlienky týkajúce sa reformy politiky súdržnosti. Tie sú výsledkom dlhodobej diskusie, ktorá začala v roku 2007 štvrtou správou o súdržnosti. Súčasná piata správa

prináša širší obraz budúcnosti politiky súdržnosti, ktorý zahŕňa jej poslanie a zavedenie, spôsob zefektívnenia politiky a zvýšenia jej vplyvu s cieľom dosiahnuť väčšiu európsku pridanú hodnotu, spôsob ďalšieho posilnenia správy politiky a zapojenia zúčastnených strán, ako aj spôsob zefektívnenia a zjednodušenia jej implementácie.

Ako prispievajú regióny a predovšetkým politika súdržnosti k dosahovaniu cieľov stratégie Európa 2020?

Piata správa o súdržnosti poskytuje dôkazy, že na dosiahnutie cieľov vytýčených stratégiou Európa 2020 je potrebný ucelený prístup k investíciám, čo znamená nájsť správnu rovnováhu medzi rôznymi druhmi investícií. Ak teda chceme zabrániť tomu, aby nerovnomerný regionálny rozvoj bránil potenciálu rastu, musíme zohľadniť veľké rozdiely v rámci regiónov EÚ, predovšetkým ich špecifické geografické problémy a príležitosti.

Aké sú hlavné body reformy navrhovanej v rámci politiky súdržnosti po roku 2013?

Politiku súdržnosti najprv treba zosúladiť s prioritami stratégie Európa 2020, konkrétne s inteligentným, udržateľným a inkluzívnym rastom. Tiež musíme zabezpečiť, aby členské štáty a regióny sústreďovali európske a štátne zdroje na malý počet priorít podľa ich špecifických problémov. Okrem toho potrebujeme zaviesť silnejšie stimuly a podmienky, najmä v oblastiach, do ktorých sa v rámci politiky súdržnosti investuje, napríklad do dopravy a environmentálnej infraštruktúry, školstva a vzdelávania alebo výskumu, vývoja a inovácií. To umožní zlepšiť efektivitu zásahov uskutočňovaných v rámci politiky súdržnosti.

Po štvrté, politika súdržnosti by sa mala viac zameriavať na realizačný systém zameraný na výsledky, s väčším dôrazom na výkon. Tiež musíme podporovať využívanie nových finančných nástrojov, aby sme sa pohli od tradičného financovania založeného na grantoch k inovatívnym spôsobom spájajúcim granty a pôžičky. Tieto typy nástrojov financovania dosiahli v období rokov 2007 až 2013 výšku 10 miliárd € a my musíme zlepšiť využívanie existujúcich nástrojov a rozšíriť ich pôsobenie do iných oblastí. Napokon potrebujeme zefektívniť a zjednodušiť realizačné systémy a posilniť tak zodpovednosť a prehľadnosť politiky.

Aká je úloha územnej súdržnosti?

Prijatím Lisabonskej zmluvy sa k cieľom hospodárskej a sociálnej súdržnosti pridala aj územná súdržnosť. Vždy bola súčasťou európskej politiky súdržnosti, ale je dôležité posilniť tento rozmer v období po roku 2013. Územný rozmer je obzvlášť dôležitý pre mestské aj vidiecke oblasti. Politika súdržnosti by

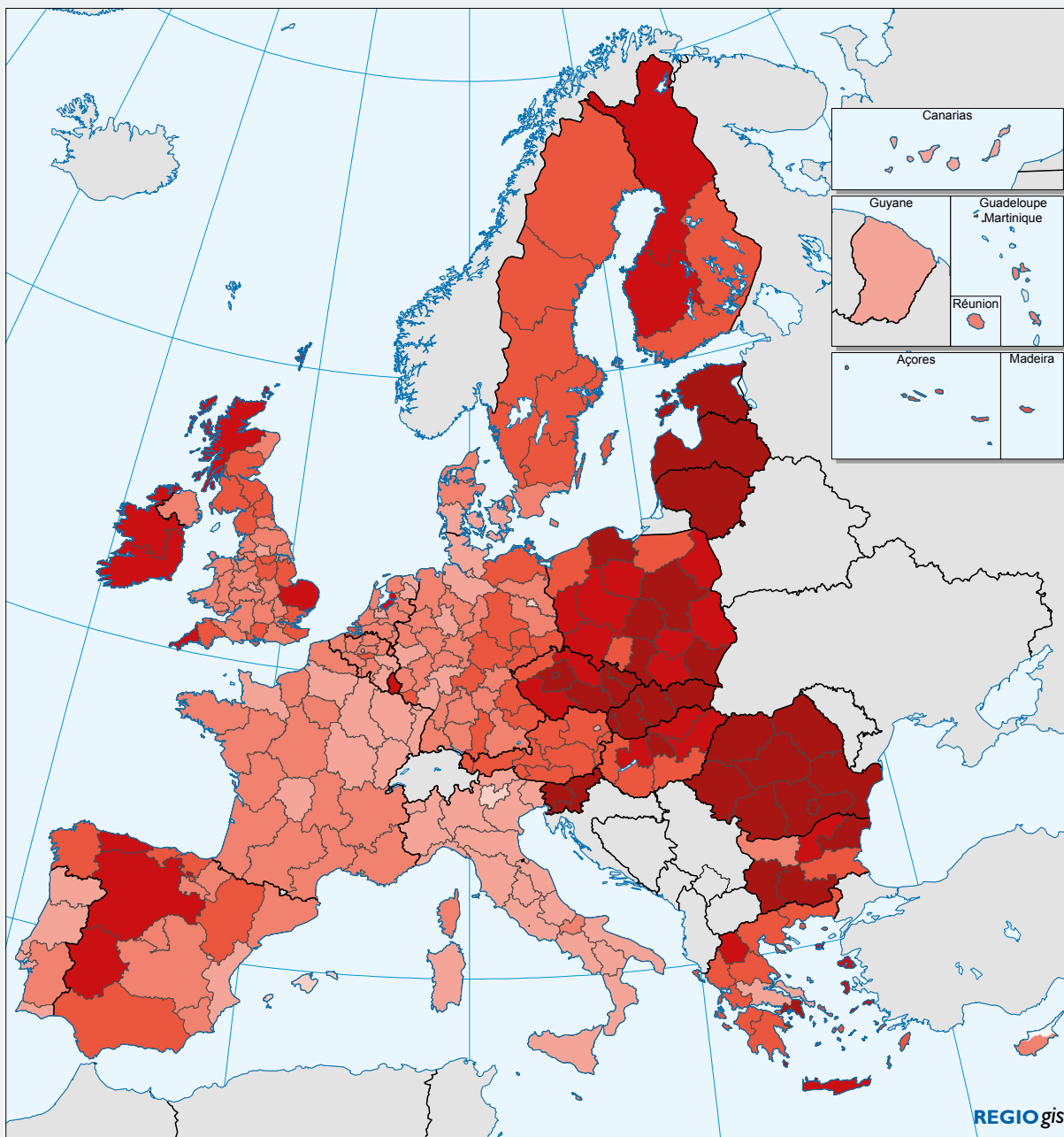
tiež mohla mať ústrednú úlohu pri zlepšovaní situácie cezhraničných a širších nadnárodných oblastí, ako aj regiónov, ktoré sú znevýhodnené pre svoju izolovanosť, odľahlosť (napríklad najvzdialenejšie alebo subarktické regióny) riedke osídlenie alebo hornatosť. Môže napríklad podporiť lepšiu dostupnosť, udržateľnosť hospodárskej činnosti a hospodársku diverzifikáciu.

Kedy sa regióny dozvedia, akú veľkú podporu dostanú po roku 2013?

Piata správa o súdržnosti obsahuje širšie orientačné údaje o budúcej štruktúre politiky. Finančné návrhy, ktoré budú sprevádzať legislatívne návrhy pre regulačný rámec po roku 2013, však budú prijaté v druhej polovici roku 2011.

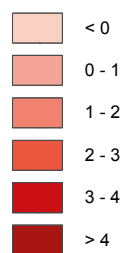

Výstavba novej cezhraničnej cesty medzi Gréckom a Bulharskom, Drama, Grécko

Rast HDP na obyvateľa v reálnom vyjadrení, 2000 – 2007

Ročná priemerná % zmena

EÚ-27 = 1,8
Zdroj: Eurostat, GR pre regionálny rozvoj

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

POLITIKA SÚDRŽNOSTI INVESTUJE DO VŠETKÝCH REGIÓNOV

Podpora pre všetky regióny EÚ je nevyhnutná, ak sa má dosiahnuť hospodárska, sociálna a územná súdržnosť, a preto zostáva i naďalej kľúčovým prvkom budúcej politiky súdržnosti. Kým veľká časť finančných prostriedkov sa používa na pomoc chudobnejším regiónom v záujme vyrovnania úrovne, rozvinutejšie regióny tiež dostávajú značnú časť podpory v rámci politiky súdržnosti s cieľom dosiahnuť plný potenciál.

Politika súdržnosti sa vzťahuje na všetky regióny, pretože rozvoj môže prebiehať vo všetkých regiónoch. Organizácia pre hospodársky rozvoj a spoluprácu (OECD) preukázala, že neexistuje žiadny jedinečný model vývoja: predpoklad, že rast je sústredený vo vysokorozvinutých regiónoch EÚ, je evidentne chybný. Ako vidieť na mape, ekonomická výkonnosť jednotlivých regiónov sa značne líši. Z dôkazov vyplýva, že silný výkon sa vyskytuje vo všetkých typoch regiónov, bez ohľadu na to, či ide o bohatý alebo chudobný región, mesto alebo vidiek, centrum alebo skôr perifériu, región zameraný na výrobu alebo služby.

Kľúčom k rastu je optimálne využívanie prostriedkov

Niektoré vidiecke regióny dosiahli vyššiu mieru rastu než mestské regióny, a to najmä v západnej Európe. Tieto regióny našli spôsoby, ako čo najlepšie využiť svoje zdroje a ekonomické príležitosti. Vidiecke regióny susediace s mestskými regiónmi môžu napríklad využívať svoju lokalitu: veľa priemyselných odvetví – napríklad sklady a veľkovýroba – sa môže presťahovať do okolitých vidieckych oblastí, pretože ceny pozemkov sú tam nižšie a ležia v blízkosti miest s početnou pracovnou silou.

A naopak, aj slabá výkonnosť sa vyskytuje vo všetkých typoch regiónov. Niektoré mestské alebo rozvinutejšie regióny sa stretávajú s tým, že ich rastu bránia rôzne prekážky. Niektoré musia čeliť environmentálnym problémom a nákladom vyvolaným aglomeráciou, ako sú napríklad dopravné zápchy a vysoké životné náklady. Ďalšie nedokážu plne zmobilizovať svoje zdroje, pretože majú stále slabé výsledky z hľadiska miery zamestnanosti, vzdelanostnej úrovne alebo produktivity práce.

Najdôležitejším faktorom určujúcim úspech regiónu pri podpore rastu a rozvoja je schopnosť zmobilizovať vlastné prostriedky. Snahou politik by preto malo byť využitie potenciálu rastu vo všetkých regiónoch.

Lokalizovaný prístup: rozvoj prostredníctvom integrácie

Dosiahnutie silného regionálneho rozvoja si vyžaduje jednoznačnú koordináciu politík. Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry možno napríklad spojiť s lepším podnikateľským prostredím, aby sa maximalizovali účinky oboch prvkov. Politiky na podporu inovácií budú účinnejšie, ak ich sprevádzajú investície do vzdelávania. A práve tu môže priniesť zmenu politika súdržnosti: spája sektorové politiky do koordinovaného a koherentného rámca. Tento prístup je dôležitý vo všetkých regiónoch EÚ, bez ohľadu na úroveň ich rozvoja.

Takýto integrovaný prístup znamená aj to, že regióny EÚ môžu hrať úlohu pri uplatňovaní celkových politických priorít. Politika súdržnosti napríklad pomohla regiónom splniť normy EÚ a ciele v oblasti dopravy, inovácií, informačnej spoločnosti a energetiky. Okrem toho im umožnila dosiahnuť lepšiu ochranu životného prostredia a zapojenie do Lisabonskej agendy.

Cesta vpred

V rámci stratégie Európa 2020 sa posilní táto úloha politiky súdržnosti: budú sa z nej financovať integrované, sektorové opatrenia prispôbené konkrétnemu regionálnemu kontextu. V oblasti inovácií bude napríklad dopĺňať ciele inštitúcie pre popredné spoločnosti s investíciami do ľudského kapitálu, infraštruktúry, financií alebo sietí, čo sú základné rámcové podmienky inovačnej výkonnosti. Zároveň bude podporovať investície do vysokovýkonného internetu, inteligentnej dopravnej a energetickej infraštruktúry, energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie s cieľom vytvoriť konkurenčnú, prepojenú a ekologickejšiu ekonomiku.

V stratégii Európa 2020 je potrebné, aby všetky regióny hrali svoju úlohu pri presadzovaní inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Politika súdržnosti už od svojho vytvorenia zabezpečuje, aby všetky regióny mohli prispievať k európskej integrácii a mať z nej prospech, a v tomto bude pokračovať aj v budúcnosti.

POSILNENIE HOSPODÁRSKEJ ROVNOVÁHY

Európska politika súdržnosti je hlavnou reakciou zo strany EÚ, čo sa týka riešenia rozdielov medzi regiónmi a dosiahnutia harmonického rozvoja, pričom 40 % rozpočtu EÚ sa venuje vytváraniu väčšej hospodárskej vyváženosti. Inteligentné, udržateľné a inkluzívne investície do oblastí prispievajúcich k zvýšeniu rastu, ako sú napríklad infraštruktúra, vzdelávanie, energetika alebo komunikácie, sú najlepším riešením na posilnenie vyhladok na prosperitu v menej rozvinutých regiónoch EÚ.

Približne každé 4 € z 10 € z rozpočtu EÚ smerujú na politiku súdržnosti. Jej cieľom je zvýšiť prosperitu európskych regiónov a ich obyvateľov, predovšetkým v zaostalejších regiónoch, do ktorých sa sústreďuje viac než 80 % rozpočtu politiky súdržnosti.

Využiť príležitosti...

Dnešný svet globálnej konkurencie prináša príležitosti pre tých, ktorí sa vedia prispôbiť. Rozvíjajúce sa ekonomiky zvýšili svoj podiel na celosvetovom obchode s tovarom a službami a vytvárajú nové trhy. Politika súdržnosti podporuje regióny využívajúce šancu na rast a zabezpečuje, aby všetky druhy financovania smerovali k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu v súlade so stratégiou Európa 2020.

Politika súdržnosti s rozpočtom takmer 350 miliárd € na obdobie rokov 2007 – 2013 investuje najmä do priorít, ktoré túto stratégiou podporujú, a týmto regiónom tak umožňuje, aby mohli efektívnejšie súťažiť na globálnom trhu.

... investovaním do kritických oblastí, aby boli kvalifikovanejšie a konkurencieschopnejšie,...

Cieľom politiky súdržnosti je zvýšiť dynamiku a konkurencieschopnosť našich regiónov. V zaostalejších regiónoch sa napríklad prostredníctvom politiky súdržnosti spolufinancuje výstavba ciest, železníc a letísk spolu s prístupom k novým technológiám, širokopásmovému pripojeniu a digitálnemu trhu, ako aj s inovačnými schopnosťami firiem. Politika zahŕňa aj vzdelávanie a školenia pre ľudí všetkých vekových kategórií a poskytuje im tak zručnosti potrebné na získanie novej práce. Ďalšie významné opatrenia predstavuje podpora zakladania nových podnikov a inovácií.

...pričom podpora ekologického a inkluzívneho prístupu k rastu...

- Hospodársky rozvoj však musí byť trvalo udržateľný – politika nesmie stratiť zo zreteľa ochranu prírodných zdrojov. Čistenie odpadových vôd v mestách, podpora energetickej účinnosti a obnoviteľných energií a prispôbenie sa klimatickým zmenám – toto všetko sú ústredné témy tejto politiky.

Jadrom európskeho sociálneho modelu je presvedčenie, že z hospodárskeho rozvoja musia mať prospech všetci. Ďalšou hlavnou prioritou je preto vytváranie príležitosti na zamestnanie osôb ohrozených sociálnym vylúčením a boj proti chudobe.

Estónsko – stredisko odbornej prípravy Tartu, kde študenti využívajú svoje zručnosti a pomáhajú s údržbou strediska

... prispeje k rozvoju harmonickej Európy.

Väčšina z menej rozvinutých regiónov bola svedkom veľkého zlepšenia v oblasti konkurencieschopnosti a blahobytu. V Poľsku, ktoré v rokoch 2007 – 2013 dostáva najväčšiu podporu, vzrástol HDP na obyvateľa z 51 % z priemeru EÚ v roku 2004 na 61 % v roku 2009. V rovnakom období výrazne klesla miera nezamestnanosti z 19 % na menej než 9 % pracovnej sily. Veľmi podobné pozitívne trendy sa dajú nájsť aj v iných členských štátoch, napríklad na Slovensku.

Zaostávajúce regióny dostávajú viac ako 80 % celkového rozpočtu, čo často predstavuje 35 alebo 40 % celkových verejných investícií v týchto oblastiach.

Nedávna kríza by mohla narušiť proces dobiehania a spôsobiť sociálne napätie, ale politika pomáha zmierniť dosahy krízy v najviac postihnutých oblastiach. Jedným z hlavných spôsobov pomoci je záruka bezpečných finančných prostriedkov v oblastiach, ktoré sú nevyhnutné pre rozvoj a blahobyť, a poskytovanie finančných zdrojov na podporu oživenia hospodárstva.

Niektoré menej rozvinuté regióny v relatívne prosperujúcich členských štátoch dosahujú zmiešané výsledky. Politika súdržnosti však stále hrá dôležitú úlohu pri stimulovaní ekonomík v celej Európe, významné bolo napríklad zvýšenie produktivity a zamestnanosti v niektorých oblastiach na severe a západe Španielska a vo východnom Nemecku.

Podpora pre MSP: banánová plantáž, La Réunion, Francúzsko

ABY EURÓPANIA MALI BLIŽŠIE K POLITIKE SÚDRŽNOSTI

Politika súdržnosti je oveľa viac ako len finančný príspevok k rastu a zamestnanosti. Jej pridaná hodnota má širší záber, zahŕňa miestnych a regionálnych zástupcov a zapája ich do procesu návrhu a plnenia politiky. A práve takáto viacúrovňová štruktúra prináša poznatky a s tým spojenú vyššiu účinnosť.

Správa vecí verejných je preto pre politiku súdržnosti obzvlášť dôležitá. Prostredníctvom silnej správy vecí verejných, ktorá zaručuje vstupy od všetkých zúčastnených strán, možno prispôbiť opatrenia skutočným podmienkam, a tak posilňovať zmysel vlastníctva a odhodlanie uspieť. V tom spočíva budúcnosť politiky súdržnosti.

Scenériu pomôže pretvoriť zlepšenie v dvoch kľúčových oblastiach – územnej súdržnosti a partnerstve.

Územná súdržnosť zbavená mýtov

To, čo môže znieť ako dosť abstraktný pojem, je v skutočnosti iba prostriedkom, ako priviesť politiku súdržnosti bližšie k Európanom a ich okoliu. Stručne povedané, územná súdržnosť je o zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja vašej obce, mesta a regiónu. Je o otváraní dverí pre podniky a ľudí, ktorým pomôže využiť prvky vlastné ich oblasti.

Uskutočnenie tohto zámeru zahŕňa riešenie existujúcich nerovností, podporu územných výhod prostredníctvom osobitných ucelených, lokalizovaných stratégií, stimuly pre miestny rozvoj a prehĺbovanie koordinácie medzi politikami EÚ, jednotlivých štátov a odvetví. Základnou myšlienkou je budovať územnú integráciu a podporovať medziregionálnu spoluprácu.

V nadchádzajúcich reformách politiky súdržnosti treba klásť dôraz na štyri hlavné oblasti: mestá a úlohu, ktorú môžu hrať, funkčné geografické prvky, oblasti čeliace zvláštnym geografickým alebo demografickým ťažkostiam a makroregionálne stratégie. Každá z nich môže prispieť k zmene.

Po prvé, politika súdržnosti po roku 2013 si bude vyžadovať ambicióznejší mestský program. Mala by sa rozšíriť úloha urbanistických orgánov pri plánovaní a realizácii rozvojových stratégií, ako aj pri transparentnom pridelovaní finančných zdrojov na priority mesta.

Po druhé, programovanie si bude vyžadovať väčšiu flexibilitu. Identifikácia problémov, ktoré presahujú rámec štruktúr na úrovni NUTS 1 a NUTS 2, si vyžiada osvojenie funkčných prístupov.

Po tretie, je nutné navrhnúť makroregionálne stratégie tak, aby dopĺňali tento flexibilný a funkčný prístup k územnej súdržnosti. Tieto stratégie by poskytli široko založené integrované nástroje, ktoré by nadnárodnú spoluprácu posunuli ešte ďalej. Tam, kde takýto prístup prináša jednoznačnú pridanú hodnotu, by mohli stratégie vychádzať z potrieb. Budúca spolupráca v tomto smere by mohla i naďalej poskytovať rámec na koordináciu rôznych politik a programov pôsobiacich v makroregióne.

A napokon bude nevyhnutné prispôbiť novú generáciu programov tak, aby pomáhali regiónom čeliť špecifickým geografickým alebo demografickým ťažkostiam, pričom by optimalizovali potenciál týchto regiónov bez zbytočného zvyšovania počtu programov a nástrojov.

Sila v partnerstve

Popri územnej súdržnosti je ďalším účinným kanálom efektívnej a transparentnej správy vecí verejných partnerstvo. Predpokladá úzku spoluprácu medzi Komisiou a orgánmi na štátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj medzi sociálnymi a ekonomickými partnermi, v rôznych fázach implementácie politiky súdržnosti. Je kľúčom k odovzdaniu odkazu priorít EÚ, plnení týchto priorít a budovaniu vlastníctva.

Partnerstvo aj vlastníctvo nadobúdajú ešte väčší význam vo svetle stratégie Európa 2020 a ponaučení z Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Politika súdržnosti môže svojím prístupom, v ktorom sa spája integrovaný rámec pre investície, vlastníctvo v praxi a progresívne partnerstvo, značne prispieť k úspechu stratégie Európa 2020 posilnením spolupráce s miestnymi a regionálnymi partnermi.

Je potrebné zlepšiť spôsob, akým sa aplikuje zásada partnerstva. Zapojenie miestnych a regionálnych partnerov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti treba podporovať v rámci politického dialógu, ako aj pri implementácii politiky súdržnosti. Jedným zo spôsobov, ako to možno dosiahnuť, je posilniť miestne prístupy k rozvoju v oblasti sociálnych inovácií alebo regenerácie zničených oblastí.

Stručne povedané, piata správa o súdržnosti odporúča posilniť ústredné činnosti politiky a zamerať sa na pridanú hodnotu politiky, a to najmä na partnerstvo a územný, lokalizovaný prístup.

” Nepotrebujeme univerzálnu politiku – musíme sa neustále zameriavať na rôznorodosť. Musíme mať riešenia šité na mieru pre každý región s viditeľnými a hmatateľnými výsledkami pre občanov. To bude nevyhnutnou súčasťou našej novej stratégie 2020, “

hovorí Johannes Hahn,
komisár pre regionálnu politiku.

AKO MERAŤ POKROK

Hospodársky rozvoj a rast sa zvyčajne merajú pomocou hrubého domáceho produktu (HDP) alebo HDP na obyvateľa. HDP umožňuje porovnanie medzi jednotlivými krajinami a regiónmi a stále je pomerne dobrým meradlom ekonomickej výkonnosti, nie je však nevyhnutne dobrým vyjadrením miery blahobytu.

Minulé storočie prinieslo rýchly rast hospodárskeho rozvoja v mnohých regiónoch EÚ, najmä v krajinách EÚ 15. Regióny v členských štátoch, ktoré vstúpili do EÚ po roku 2004, pred hospodárskou krízou prudko rástli a rýchlo dobiehali zvyšok Únie. Ako sa však uvádza v piatej správe o súdržnosti, v EÚ stále pretrvávajú veľké rozdiely medzi regiónmi.

HDP verzus príjem

HDP nie je vždy dobrým meradlom príjmov domácnosti, keďže rast HDP býva len zriedka rovnomerne rozdelený v rámci celej populácie alebo všetkých regiónov v krajine. Ak napríklad výhody z rastu HDP na obyvateľa plynú len pre malú časť populácie alebo ak sa veľká časť bohatstva presunie do iného regiónu či krajiny, väčšina domácností v danom regióne nepocíti nárast príjmu.

Pre blahobyt občanov však nie je dôležité množstvo tovarov a služieb vyrobených v ekonomike, ale disponibilný príjem domácnosti. A na to je HDP veľmi nedokonalá miera, pretože krajiny sa líšia v tom, aké služby poskytujú zadarmo, napríklad školstvo, a to má vplyv na spotrebné možnosti ľudí. HDP nezachytí ani hodnotu „súkromných“ tovarov a služieb vyprodukovaných doma, čo zahŕňa varenie, upratovanie či starostlivosť o dieťa, ktoré rovnakou mierou prispievajú k životnej úrovni.

Príjem teda evidentne nie je jediným určovateľom kvality života. Piata správa o súdržnosti ukazuje, že blahobyt a spokojnosť so životom v menej rozvinutých regiónoch úzko súvisia s rastom príjmov domácností. V rozvinutejších častiach Únie je však táto nadväznosť oveľa slabšia, alebo úplne chýba. Ako regióny bohatnú, ľudia si začínajú vážiť iné stránky blahobytu, ako napríklad uspokojenie v práci, zatiaľ čo v menej rozvinutých regiónoch ľudia zvyčajne pripisujú väčší význam tomu, koľko zarobia.

HDP verzus kvalita života

HDP nevyjadruje zlepšenie kvality tovarov a služieb. V skutočnosti môže dochádzať k prudkému zlepšeniu v takých oblastiach, ako sú informačné technológie alebo zdravotnícke služby a školstvo, s priamymi dôsledkami na kvalitu života.

Rýchly hospodársky rozvoj v minulom storočí si vybral svoju daň – viedol k znečisteniu, problémom s ozónom, globálnemu otepľovaniu a iným negatívnym vplyvom na životné prostredie. Tie majú priamy dosah na ľudské zdravie a predpokladajú vysoké náklady pre hospodárstvo, ktoré nie sú zohľadnené v HDP.

Nadácia Inforoma – škôlka v Prešove s rómskymi prevádzkovateľmi

Prijemné, bezpečné, zaistené a neznečistené prostredie, dobré susedské vzťahy, čistá voda z vodovodu a vzájomná dôvera – to všetko sú „všeobecneprosperujúce statky“, ktoré značne prispievajú ku kvalite života. Ale nie sú na predaj, a preto nie sú zohľadnené v HDP.

V piatej správe o súdržnosti sa preto meranie pokroku na základe odporúčaní Stiglitz, Sena a Fitoussiho uvedených v správe z roku 2009 o meraní pokroku rozšírilo nad rámec HDP tak, aby zahŕňalo objektívne meradlá blahobytu, ako napríklad predpokladanú dĺžku života, ako aj subjektívne meradlá, ako napríklad vnímanie zdravia a šťastia.

HDP versus šťastie

Bohatší neznamená vždy šťastnejší. Tri členské štáty s najvyšším skóre v indexe šťastia v roku 2007 boli tri severné krajiny. Tri krajiny s najnižším skóre boli Bulharsko, Lotyšsko a Portugalsko – ale pozor na unáhlené závery!

Malta je extrémny príklad: z hľadiska HDP na obyvateľa je len na 18. mieste, ale podľa indexu šťastia je na 7. mieste, pričom Rakúsko má štvrtý najvyšší HDP na obyvateľa, ale z hľadiska šťastia je na 19. mieste. Ako vidieť na obrázku, zvýšenie HDP na obyvateľa výrazne prispieva ku šťastiu na nižších úrovniach rozvoja, ale s rastúcim HDP na obyvateľa sa väzba na šťastie oslabuje.

Súvislosť medzi šťastím a HDP na obyvateľa, 2007

NEZVRATNÉ DÔKAZY O POZITÍVNYCH VÝSLEDKOCH

Politika súdržnosti prináša zásadnú zmenu, a to nielen čo sa týka hospodárskeho rozvoja zaostávajúcich regiónov, ale aj sociálnej a environmentálnej udržateľnosti. Dosiahli sa mnohé ciele: súčasťou úlohou je prispôbiť sa aktuálnej situácii a sprísniť zameranie na výkon.

Prispôbenie sa aktuálnej situácii

Vďaka investíciám do diaľnic a ciest v krajinách EÚ 15 v rámci politiky súdržnosti je sieť už takmer kompletná. Investície v týchto krajinách by sa mali presunúť na spôsoby dopravy šetrnej voči životnému prostrediu (najmä na železničné a mestské dopravné systémy).

Existujú náznaky ďalšieho vítaného posunu smerom k udržateľnejším programom. Polovica všetkých členských štátov zahrnuje do svojich kohéznych programov na roky 2007 až 2013 ukazovatele a ciele zníženia emisií skleníkových plynov.

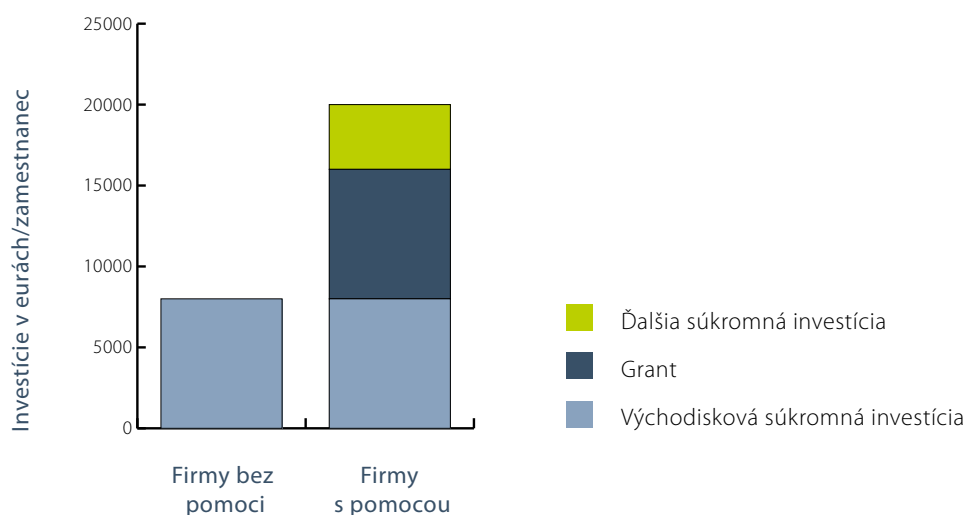
Investičné dotácie sú užitočným nástrojom, ale prevládajú v nich skôr výdavky na podnikanie a výskum, technológie a vývoj. Trend k vyváženejšiemu portfóliu (vrátane nástrojov finančného inžinierstva, ako sú pôžičky/rizikový kapitál, a nefinančných nástrojov, ako sú mentorstvo a poradenstvo) je vítaný a mal by sa podporovať.

Dôslednejšie zameranie na výkon

Kľúčovým zistením je, že tvorcovia programov sa často sústredili viac na vynakladanie prostriedkov („absorpciu“) než na sledovanie reálneho dosahu. Vynakladanie prostriedkov je, pochopiteľne, podmienkou úspechu, ale v konečnom dôsledku záleží práve na reálnom dosahu.

V politike súdržnosti sa preto musí presadzovať väčšie zameranie na výkon. Malo by existovať viac programov, v ktorých bude presne určené, čo chcú dosiahnuť, a bude sa sledovať pokrok. Rovnako by sa malo zintenzívniť hodnotenie vplyvov, a to pomocou takých nástrojov, ako sú porovnávacie a kontrolné skupiny, analýza nákladov a prínosov, dôsledné preverky príjemcov a hĺbkové prípadové štúdie.

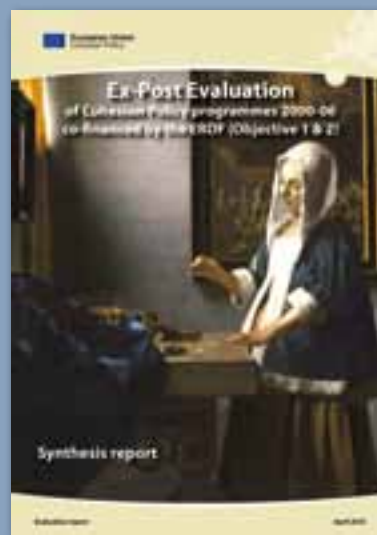
Vplyv investičných grantov vo východnom Nemecku – jasný príklad pákového efektu

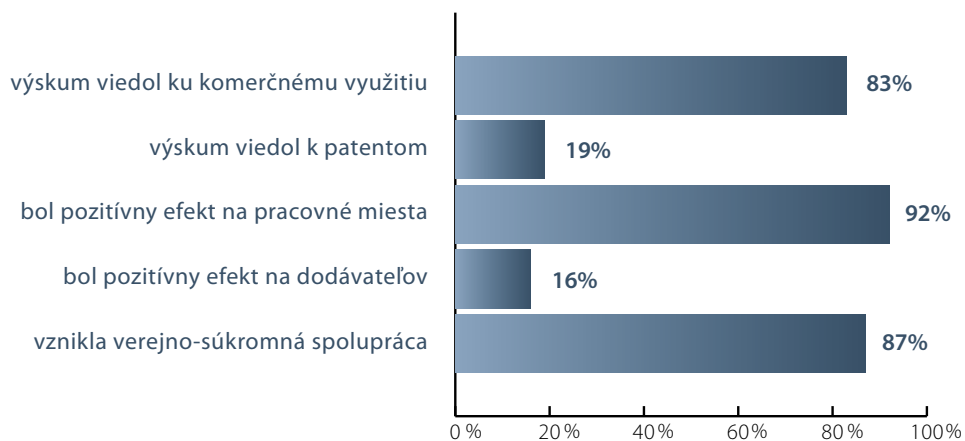
Hlavné úspechy politiky súdržnosti v rokoch 2000 – 2006:

- Vyšší rast: Odhaduje sa, že úroveň HDP v regiónoch v rámci cieľa 1 bol v roku 2006 o 10 % vyšší, než by bol bez politiky súdržnosti. Časť z vyššieho rastu sa vracia do darcovských krajín v podobe vyššieho vývozu.
- Vytvorenie zhruba 1 milióna pracovných miest v podnikoch. 230 000 malých a stredných podnikov získalo finančnú podporu (najmä granty, ale aj pôžičky a rizikový kapitál), ďalších 1 100 000 dostáva nefinančnú podporu (predovšetkým poradenstvo a dlhodobú pomoc (tzv. mentorstvo), ale aj vytváranie sietí a infraštruktúry na podnikanie).
- Odborná príprava pre 10 miliónov ľudí ročne vrátane 5,3 milióna žien, 3,3 milióna mladých ľudí, 1,6 milióna najzraniteľnejších osôb, 1 milióna dlhodobo nezamestnaných a 5 miliónov osôb s nízkou kvalifikáciou.
- Spolufinancovanie približne 4 700 km diaľnic a 1 200 km vysokorýchlostných železničných tratí. Z týchto prostriedkov sa financovalo aj skvalitnenie približne 7 300 km iných ako vysokorýchlostných tratí a rôznych mestských dopravných systémov.
- 23 miliónov ľudí napojených na systému zberu a čistenia odpadových vôd, 20 miliónov na moderné systémy rozvodu pitnej vody.
- Do viac ako 80 % programov obnovy miest v rámci iniciatívy URBAN sa aktívne zapojil širší okruh partnerov vrátane miestnych obyvateľov – z hodnotení vyplýva, že práve to bol hlavný faktor úspechu projektu.
- Iniciatíva INTERREG i naďalej zabezpečuje zapojenie pohraničných oblastí do takmer 12 000 sietí a 63 000 dohôd o spolupráci.

Analýza životného cyklu podpory výskumu, technológií a rozvoja pre MSP, Taliansko

Podiel projektov, kde...

PREBEN GREGERSEN

Pán Preben Gregersen je predsedom dánskeho riadiaceho orgánu pre štrukturálne fondy a členom skupiny na vysokej úrovni, ktorá sa zaoberá budúcnosťou politiky súdržnosti. Je taktiež predsedom dánskeho monitorovacieho výboru pre štrukturálne fondy.

Piata správa o súdržnosti hovorí o potrebe ďalšieho zosúladienia politiky súdržnosti so stratégiou Európa 2020. Do akej miery môžu podmienenosť, stimuly a riadenie založené na výsledkoch prispieť k zefektívneniu politiky súdržnosti a jej zosúladieniu so stratégiou Európa 2020?

Na základe svojich skúseností si myslím, že najdôležitejšie je, aby boli zdroje podmienené a sústredené efektívne. Politika súdržnosti musí dôsledne zodpovedať stratégii Európa 2020. Ešte dôslednejšie, než v prípade Lisabonskej agendy. Cieľom je rast – inteligentný, udržateľný a inkluzívny. Cestou k nemu je lokalizácia a mobilizácia vnútroštátneho, regionálneho a miestneho potenciálu rastu.

Najťažšie je uskutočniť strategické rozhodnutia týkajúce sa „motivácie lokalizovaného rastu“ a zotrvať pri nich. Čo sa týka tematického sústredenia sa na sily motivujúce rast, naše najnovšie skúsenosti so strategickým programovaním sú zväčša pozitívne. V rámci politiky súdržnosti je však nutné ďalšie usmerňovanie výsledkov a dôkazov. Do úvahy treba brať viacero prvkov: rámec zabezpečujúci budovanie programov podľa obmedzeného počtu cieľov (a nie naopak), vypracovanie ukazovateľov (z ktorých niektoré možno budú musieť byť povinné) alebo lepšiu bázu pre hodnotenia programov ex-ante, priebežné hodnotenia a hodnotenia ex post, čo je len niekoľko z týchto prvkov. Čo sa týka stimulov a podmienenosti, privítam prirodzenú debatu o akýchkoľvek nástrojoch, uprednostňujem však nástroje s finančným aspektom pre nefinančnými. Prínos tých druhých však nevyklúčujem.

V správe sa pripúšťa, že univerzálny princíp nie je vhodný, keďže jednotlivé regióny majú „značne rozdielny charakter, príležitosti a potreby“. Zároveň sa konštatuje, že „budúce programy by sa mali zameriavať len na niekoľko priorít úzko súvisiacich so stratégiou Európa 2020“. Sú tieto dva prístupy zlučiteľné?

Podľa toho, čo som čítal, je v piatej správe o súdržnosti dostatok inšpirácií, ktoré nám umožňujú sústrediť sa na niekoľko priorít stratégie EÚ 2020 a ich zlučiteľnosť s programovaním lokalizovaných intervencií zameraných na potenciál rastu, ako aj na zlučiteľnosť s prístupom založeným na dôkazoch o rozdielnych ekonomických a sociálnych východiskách a príležitostiach regiónov. Úprimne si však myslím, že v kontexte politiky súdržnosti je ťažšie vysporiadať sa s čisto geografickým chápaním charakteru regiónov. Pridanie územnej súdržnosti k tejto politike podľa mňa znamená riešiť dynamické záležitosti, ako napríklad funkčnú geografiu, makroekonomické stratégie, väzby medzi rastom miest a vidieka, hranice atď.

Čo je podľa vás kľúčovým faktorom pre úspech politiky súdržnosti?

Na záver si dovoľím zdôrazniť potrebu ozajstného zváženia zásady proporcionality v pripravovanom regulačnom rámci – mimo všeobecnej snahy o znižovanie administratívneho zaťaženia. V tomto smere musíme dospieť k výsledku, v ktorom bude vidieť riziká, miery a poverenia zahrnuté v programe.

Je potrebné upozorniť, že moje pripomienky nie sú žiadnym spôsobom záväznou dánskou reakciou na piatu správu o súdržnosti a prácu, ktorá nás čaká. Dánsko súhlasí s potrebou podpory hospodárskej a sociálnej súdržnosti prostredníctvom štrukturálnych fondov a tiež s adresným príspevkom k naplneniu cieľov stratégie Európa 2020.

V tomto čísle časopisu Panorama prinášame rozhovory s riadiacim orgánom a popredným akademikom o tom, čo pre nich znamená piata správa o súdržnosti.

PHILIP MCCANN

Philip McCann je sponzorovaný profesor hospodárskej geografie na Groeningenskej univerzite v Holandsku. Zároveň je osobitným poradcom európskeho komisára pre regionálnu politiku Johannaesa Hahna.

Piata správa o súdržnosti hovorí o potrebe ďalšieho zosúladenia politiky súdržnosti so stratégiou Európa 2020. Do akej miery môžu podmienenosť, stimuly a riadenie založené na výsledkoch prispieť k zefektívneniu politiky súdržnosti a jej zosúladeniu so stratégiou Európa 2020?

Politika súdržnosti bude hrať kľúčovú úlohu v úspechu stratégie Európa 2020, pretože poskytuje vynikajúcu platformu pre ucelený prístup k hospodárskemu rozvoju. Úspech politiky súdržnosti pri presadzovaní stratégie Európa 2020 však závisí predovšetkým od vybudovania systému politiky založenej na podmienenosti. Tieto podmienky umožnia vytvorenie jasných a záväzných zmlúv, čo sa týka cieľov politiky, zabezpečia správne zosúladenie stimulov pre všetkých účastníkov, podporia viacúrovňovú správu a inštitucionálne reformy tam, kde je to potrebné, zaručia východiská politík založené na miestnych poznatkoch a ich miestne vlastníctvo a zabezpečia, že politiky budú optimálne prispôbené miestnym potrebám hospodárskeho rozvoja.

V správe sa pripúšťa, že univerzálny princíp nie je vhodný, keďže jednotlivé regióny majú „značne rozdielny charakter, príležitosti a potreby“. Zároveň sa konštatuje, že „budúce programy by sa mali zameriavať len na niekoľko priorít úzko súvisiacich so stratégiou Európa 2020“. Sú tieto dva prístupy zlučiteľné?

Stratégia Európa 2020 vytyčuje veľké témy, na ktoré Európa musí odpovedať, a politika súdržnosti bude mať pri presadzovaní stratégie kľúčovú úlohu, keďže v sebe spája flexibilitu a sústredenosť. Lokalizovaná politika súdržnosti EÚ je dostatočne flexibilná na to, aby mohla reagovať na rozdielne potreby hos-

podárskeho rozvoja rôznych regiónov. To je veľmi dôležité, pretože miestne problémy, ktorým čelia rôzne regióny EÚ, sa výrazne líšia. Vďaka lokalizovanému prístupu tak možno politiku súdržnosti prispôsobiť miestnym potrebám. Sústredenie sa na ciele stratégie Európa 2020 však umožňuje nielen maximalizovať účinky politiky súdržnosti vo všetkých regiónoch, ale maximalizovať ich spôsobom, ktorý zodpovedá širším európskym cieľom.

Veľa sa hovorilo o význame ukazovateľov výsledkov. Ako súvisia so stratégiou Európa 2020 a závermi piatej správy o súdržnosti?

Tri hlavné témy stratégie Európa 2020, konkrétne inteligentný rast, udržateľný rast a inkluzívny rast, sa majú brať ako celok a odrážať ucelený a holistický územný prístup k európskemu hospodárskemu rastu. Regióny musia určiť, ktoré z piatich cieľov stratégie Európa 2020 – konkrétne zlepšenie podmienok pre inovácie, výskum a rozvoj, zlepšenie úrovne vzdelávania, splnenie cieľov týkajúcich sa klimatických zmien a energetiky, podpora zamestnanosti alebo podpora sociálneho začlenenia najmä prostredníctvom zníženia chudoby – predstavujú hlavné problémy, ktorým musia čeliť na lokálnej úrovni. Je nevyhnutné vytvoriť prehľadné a merateľné ukazovatele výsledkov, aby všetky zúčastnené strany mohli rozpoznať pokrok, dosah a úspech svojich projektov a operačných programov.

Energetická akadémia na ostrove Samsø je ústredným miestom výskumu a informácií v súvislosti s obnoviteľnou a trvalo udržateľnou energiou

ZOSTAVENIE PIATEJ SPRÁVY O SÚDRŽNOSTI

Piata správa o súdržnosti, prijatá dňa 9. novembra, bola zostavená z príspevkov z celej Európskej komisie a mnohých vonkajších zdrojov.

Spoločné výskumné centrum Komisie vytvorilo unikátny index regionálnej konkurencieschopnosti a vypracováva nový regionálny ekonomický model. Úrad pre globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti v rámci GR pre podnikanie vytvoril atlas miest, ktorý mapuje všetky európske aglomerácie, kde odhaľuje veľa rôznych modelov urbanizácie a rozširovania mestskej zástavby.

Správa vychádza z mnohých štúdií externých odborníkov. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) napríklad uvádza hlavné zdroje inovácie a rastu. Ďalších desať štúdií sa zameriava na rôzne otázky, počínajúc regionálnymi nákladmi a prínosmi zvýšenia globálneho obchodu na verejné investície podľa regiónu až po kvalitu štátnej správy. Vplyv politiky súdržnosti sa v neposlednom rade hodnotil na základe analýzy 174 prípadových štúdií, ukazovateľov z 382 kohéznych programov a viac než 20 rôznych štúdií.

Správa sa opiera o rad nových regionálnych typológií, pracuje napríklad s klasifikáciou mesta a vidieka vyvinutou Komisiou a s metropolitnými regiónmi a odľahlými regiónmi, ktoré boli vytvorené na GR pre regionálny rozvoj a v OECD. Definície ostrovných a horských oblastí boli na účely tejto správy upravené tak, aby lepšie zachytávali tieto geografické rysy.

Tím pre geografický informačný systém z GR pre regionálny rozvoj pri príprave tejto správy vypracoval takmer tisíc máp, grafov a tabuliek. Piata správa o súdržnosti zahŕňa viac ako 200 máp, grafov a tabuliek, čo je doterajší rekord.

Údaje, z ktorých vychádzajú mapy a regionálne typológie, si možno prevziať na adrese:

https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/b35d4432-3434-496a-9726-641f55f8abaf/5CR_data_and_typologies.zip

Mapovanie dopravných údajov, vytváranie spojení

Na zmeranie regionálneho prístupu k osobnej leteckej doprave nestačí len jeden zdroj informácií. Bruselský región napríklad nemá v rámci svojich hraníc letisko, ale to neznamená, že Brusel nemá prístup k letom. Na prekonanie týchto administratívnych hraníc sme použili počet letov odlietajúcich z každého letiska, čas potrebný na príjazd na tieto letiská a rozdelenie obyvateľstva v rámci regiónu, na základe čoho sme zmerali skutočný prístup k letom.

VIAC INFORMÁCIÍ

- Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Regions_of_Europe

- Piata správa o súdržnosti

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/index_sk.cfm

VEREJNÁ KONZULTÁCIA O PIATEJ SPRÁVE O SÚDRŽNOSTI

Z piatej správy Komisie o súdržnosti prijatej dňa 9. novembra vyplýva, že i napriek zmenšujúcim sa rozdielom pretrváva medzi regiónmi EÚ i naďalej veľká ekonomická nerovnosť. Hoci politika súdržnosti pomáha zlepšovať hospodárske, sociálne a environmentálne podmienky, v únii stále existujú vážne problémy.

Prijatie štvrtej správy o súdržnosti v roku 2007 odštartovalo obdobie reflexie o budúcnosti politiky súdržnosti v Európe po roku 2013. Charakterizovalo ho vydanie celého radu hĺbkových analýz politiky, dokumentov a štúdií, ako aj celý rad podobne obširných diskusií, v ktorých sa stretli akademici, realizátori politiky z praxe a medzinárodné organizácie.

Pohľad späť, pohyb vpred

Cieľom všeobecného smerovania načrtnutého v záveroch piatej správy o súdržnosti je otvoriť širší proces diskusie o budúcnosti európskej politiky súdržnosti. Komisia v niekoľkých nasledujúcich mesiacoch začne hĺbkové konzultácie so zúčastnenými stranami s cieľom získať ich názory na návrhy týkajúce sa politiky súdržnosti po roku 2013.

Kľúčové otázky do budúcnosti:

▶ **Aký bude dlhodobý vplyv globálnej hospodárskej krízy na verejné investície?**

▶ **Ako ovplyvní hospodársky pokles výšky a štruktúru rozpočtu EÚ po roku 2013?**

Formovanie budúcnosti

12. novembra 2010 začala Komisia na základe piatej správy o súdržnosti proces verejnej konzultácie, ktorý potrvá do 31. januára 2011. Názory zúčastnených strán prispejú k formovaniu budúcej politiky, pričom budú v prvej polovici roka 2011, vypracované legislatívne návrhy týkajúce sa štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu po roku 2013. Ďalšie konzultácie so zúčastnenými stranami o návrhoch Komisie prebehnú dňa 31. januára a 1. februára 2011 na piatom fóre o súdržnosti, ktoré sa bude konať v Bruseli.

Predpokladá sa, že Komisia schválí celý súbor legislatívnych návrhov vrátane všeobecného nariadenia a nariadení o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Kohéznom fonde a Európskom sociálnom fonde v druhej polovici roka 2011.

VIAC INFORMÁCIÍ

• Verejná konzultácia

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5scr/index_sk.cfm

OTESTUJTE SVOJE VEDOMOSTI – KVÍZ O SÚDRŽNOSTI

- 1) V ktorej krajine sa nachádza región najviac ohrozený klimatickými zmenami?
- 2) Ktorá krajina je najšťastnejšia z celej Únie?
- 3) V ktorej krajine sa nachádza najviac konkurencieschopný región?
- 4) Ktorá krajina spotrebovala najväčší podiel obnoviteľnej energie?
- 5) V ktorej krajine sa nachádza región s najväčšou účasťou na odbornej príprave?
- 6) V ktorej krajine sa nachádza región s prístupom k najvyššiemu počtu civilných letov?
- 7) V ktorej krajine sa nachádza región s najnižším výskytom detskej úmrtnosti?
- 8) V ktorej krajine sa nachádza región s najnižšou mierou nezamestnanosti?
- 9) V ktorej krajine sa miera nezamestnanosti žien najviac približuje miere nezamestnanosti mužov?
- 10) V ktorej krajine sa nachádza región s najvyšším podielom obyvateľov vo veku 30 až 34 rokov s vysokoškolským vzdelaním?

1) Španielsko, región Extremadura (index ohrozenia klimatickými zmenami: 100)

2) Dánsko (index šťastia: 8,3).

3) Región s najvyšším skóre (100) je Utrecht, Holandsko

4) Švédsko (43 %)

5) Dánsko, Kodan (Hovedstaden: 39,1 %)

6) Spojené kráľovstvo, región Luton (3 436 letov denne)

7) Fínsko, regiónom s najnižším výskytom detskej úmrtnosti je Åland (nula)

8) Regiónom s najnižšou mierou nezamestnanosti (1,9 %) je Praha, Česká republika

9) Fínsko (0,2 – 1,4 percentuálneho bodu)

10) Dánsko, Kodan (Hovedstaden: 58,6 %)

ODPOVEDE

DÁTUMY 2011	PODUJATIE	MIESTO
12. novembra 2010 – 31. januára 2011	Verejná konzultácia k záverom piatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_sk.cfm	Online
31. januára – 1. februára	Piate fórum o súdržnosti	Brusel (BE)
16. – 18. marca	Aká bude budúcnosť politiky súdržnosti? – akademická a politická debata (Regional Studies Association) http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/future.asp	Bled (SI)
21. marca	Konferencia o vplyve inovácií a výskumu a vývoja na regionálny hospodársky rozvoj http://www.jinnove.net/News/News/Lille-Innovation-Conference-LINC	Lille (FR)
31. marca – 1. apríla	Maďarské predsedníctvo: Konferencia o stratégii Európa 2020 a budúcnosti politiky súdržnosti	(HU)
2. – 3. mája	Maďarské predsedníctvo: Konferencia na vysokej úrovni o mestskom rozvoji: Zmena klímy v súvislosti s rozvojom miest a demografiou miest	(HU)
19. – 20. mája	Neformálna ministerská schôdzka	(HU)
23. – 24. júna	Konferencia Regióny za hospodársku zmenu a udeľovanie cien RegioStars http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Brusel (BE)
10. – 13. októbra	Dni otvorených dverí http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm	Brusel (BE)

Ďalšie informácie o týchto podujatiach nájdete v časti Program na našej internetovej stránke Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Internetová stránka maďarského predsedníctva: www.eu2011.hu

Jarné vydanie časopisu Panorama
vyjde v apríli a pozrieme sa v ňom na stratégiu
EÚ pre podunajskú oblasť.

Letné vydanie, ktoré vyjde v júni, sa bude venovať
doprave v rámci regionálnej politiky. Panorama víta vaše
pripomienky a otázky. Budeme radi, ak sa s nami podelíte
o svoje skúsenosti.

Ak by ste sa teda chceli podieľať na zaujímavej práci
prebiehajúcej v súvislosti s námetom nášho budúceho čísla,
pýtajte sa alebo sa vyjadrite k danej téme či inému aspektu
regionálnej politiky na adrese:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-036-SK-C

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2010
Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku
Komunikácia, informácie a vzťahy s tretími krajinami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
e-mail: regio-info@ec.europa.eu
internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.htm